

Wprowadzenie: Święta Tajemnica Pod Ziemią

W głębinach średniowiecznych katedr, pod konsekrowanymi ołtarzami i obok szczątków świętych biskupów, spoczywa ukryty skarb, o którym niewiele wie: *pogrzebane ewangeliarze*. Te bogato zdobione święte księgi, zawierające Słowo Boże, chowano razem z dostojnikami kościelnymi jako milczące, ale potężne świadectwo: *Słowo Boże było ich prawdziwym bogactwem*.

Dziś ta praktyka może wydawać się dziwna, a nawet szokująca, ale kryje w sobie głęboką teologię sakramentalną, pełną czci miłość do Pisma Świętego i ponadczasową lekcję dla naszych czasów, gdy Biblia jest często sprowadzana do roli zwykłego tekstu historycznego lub – co gorsza – ignorowana.

W tym artykule zgłębimy:

1. **Pochodzenie i znaczenie pogrzebanych ewangeliarzy**
2. **Ich teologiczną i duchową symbolikę**
3. **Historyczne przykłady i ich związek z tradycją katolicką**
4. **Dlaczego ta praktyka pozostaje aktualna także dziś?**

---

1. Pochodzenie i Znaczenie: Dlaczego Grzebano Święte Księgi?

Starożytna Tradycja o Głębokich Korzeniach

Zwyczaj grzebania ewangeliarzy wraz z biskupami i świętymi nie był przypadkowym aktem, ale gestem pełnym znaczenia. Sięga pierwszych wieków chrześcijaństwa, gdy męczenników chowano, a ich groby stawały się miejscami kultu. Z czasem cześć ta rozszerzyła się na biskupów, uważanych za następców apostołów.

Ewangeliarz – księga zawierająca cztery Ewangelie, często przyozdobiona złotem, drogimi kamieniami i kością słoniową – był najcenniejszym przedmiotem średniowiecznej liturgii. Nie był zwykłym tekstem, ale *sakramentalną obecnością* Chrystusa – *Słowa, które stało się Ciałem* (J 1,14).

„Bo gdzie jest twój skarb, tam będzie i twoje serce” (Mt 6,21)

Pogrzebanie ewangeliarza wraz z biskupem symbolizowało, że jego największym skarbem nie były bogactwa materialne, ale Słowo Boże. Było to wyznanie, że *nawet w śmierci biskup pozostawał zjednoczony z Chrystusem – Wiecznym Słowem*.

Ten akt odzwierciedlał także wiarę w *obcowanie świętych*: jak męczennicy świadczyli swoją krwią, tak biskupi świadczyli Słowem, które głosili.

---

2. Symbolika Teologiczna: Księga, Która Nigdy Nie Umiera

Ewangeliarz jako „Ziarno” Kościoła

W starożytności wierzono, że pogrzebanie świętego przedmiotu *uświęca* miejsce. Pogrzebany ewangeliarz działał jak duchowe ziarno, zapewniając, by Słowo Boże nadal wydawało owoc z miejsca spoczynku biskupa.

Ten gest przywodzi na myśl słowa Jezusa:

„Zaprawdę, zaprawdę, powiadam wam: Jeżeli ziarno pszenicy
wpadłszy w ziemię nie obumrze, zostanie tylko samo, ale jeżeli
obumrze, przynosi plon obfity” (J 12,24).

Pogrzebana księga nie była martwym przedmiotem, ale *symbolem życia wiecznego*.

Ołtarz i Grób: Liturgiczne Połączenie

W tradycji katolickiej *każdy ołtarz musi zawierać relikwie świętych*. Dzieje się tak, ponieważ Eucharystia – ofiara Chrystusa – łączy się ze świadectwem męczenników i świętych.

Gdy ewangeliarz umieszczano w grobie biskupa, tworzyła się więź między:

- **Słowem Bożym** (Ewangelia)
- **Ofiarą Chrystusa** (Eucharystia)
- **Świadectwem Biskupa** (Świętość)

Był to sposób powiedzenia: „*Ten człowiek żył i umarł dla Ewangelii, a teraz jego grób jest ołtarzem, z którego Słowo wciąż rozbrzmiewa*”.

---

3. Przykłady Historyczne: Ewangeliarze Mówiące z Grobu

Ewangeliarz Świętego Kutberta

Jednym z najszlachetniejszych przykładów jest *Ewangeliarz Świętego Kutberta*, manuskrypt z VII wieku odkryty w grobie tego angielskiego świętego biskupa. Cudownie zachowana księga jest dziś świadectwem tego, jak święci obejmowali Słowo Boże *nawet w śmierci*.

Biskupi Średniowiecza

W wielu europejskich katedrach, np. w Reims czy Kolonii, odnaleziono ewangeliarze pogrzebane obok szczątków biskupów. Te księgi, często spisane na pergaminie i zdobione wizerunkami Chrystusa w majestacie, służyły jako *ostatnie kazanie*: „*Moim życiem była Ewangelia; moją śmiercią – ofiara dla Tego, Który jest Słowem*”.

---

4. Dlaczego Ta Praktyka Jest Nadal Aktualna?

Świat, Który Grzebie Słowo Boże

W naszych czasach Biblia jest często „grzebana” na inne sposoby:

- **Przez obojętność** (wielu katolików jej nie czyta)
- **Przez relatywizm** (podważa się jej boskie natchnienie)
- **Przez świeckość** (traktuje się ją jak zwykłą książkę)

Średniowieczna praktyka rzuca nam wyzwanie: *Czy Słowo Boże jest naprawdę naszym*

skarbem?

Odkrywanie Miłości do Pisma Świętego

Papież Benedykt XVI mówił, że „*nieznajomość Pisma Świętego jest nieznajomością Chrystusa*”. Średniowieczni biskupi, grzebani ze swymi ewangeliarzami, uczą nas, że:

- **Biblia nie jest tylko do studiowania, ale do życia**
- **Powinna być w centrum naszej duchowości**
- **Nasze życie ma być „żywym ewangeliarzem”**

Zakończenie: Gdzie Jest Twój Skarb?

„Pogrzebany ewangeliarz” to nie relikwiarz przeszłości, ale przesłanie na dziś. W świecie goniącym za ulotnymi skarbami Słowo Boże trwa.

Czy przechowujemy je w sercu, jak ci biskupi, którzy zabrali je do grobu? Czy może pogrzebaliśmy je pod kurzem obojętności?

Niech ich przykład inspirowa nas, byśmy na nowo odkryli żywe *Ewangelie* i uczynili je naszym największym skarbem.

„Trawa usycha, kwiat więdnie, ale słowo Boga naszego trwa na wieki” (Iz 40,8).

Podobał Ci się ten artykuł? Udostępnij go i dołącz do dyskusji: *Jak możemy dziś czcić Słowo Boże, jak czynili to święci biskupi?* Zostaw komentarz!